

SEÇMELİ

İTTİSALİ

Büyük öncülü bitişik şartlı; küçük öncülü ya bitişik şartlının aynısı, ya da bitişik şartlının talisinin ortadan kaldırılması şeklinde yüklemli olan kıyastır.

Her ne zaman bu şey maden ise düzleştirilmeye kabiliyeti vardır.

Ancak o madendir.

O halde düzleştirmeye kabiliyeti vardır.

İNFİSALİ

HAKİKİ

Ayrık şartlı hakiki olduğu zaman, onun taraflarından birinin aynı istisna edilir/seçilir, sonuç olarak diğerinin çelişigi elde edilir. Veya hakikinin taraflarından birinin çelişigi seçilir diğer tarafın aynı sonuç olarak elde edilir.

Sayı ya çifttir, ya da tektir.

- (1) Ancak sayı çifttir.
O halde tek değildir.
- (2) Ancak tektir.
O halde çift değildir.
- (3) Ancak çift değildir.
O halde tektir.
- (4) Ancak tek değildir.
O halde çifttir.

MANİ'ATU'L-CEM

Ayrık şartlı mani'atu'l-cem olduğunda iki tür ortaya çıkar.

- (1) Mukaddem istisna edilir talinin çelişigi elde edilir.
Bu kumaş ya siyahtır, ya da beyazdır.
Ancak siyahtır.
O halde beyaz değildir.
- (2) Tali istisna edilir, mukaddemin çelişigi elde edilir.
Bu kumaş ya siyahtır, yada beyazdır.
Ancak beyazdır.
O halde siyah değildir.

MANİ'ATU'L-HULU

Ayrık şartlı mani'atul-hulu olduğunda iki tür ortaya çıkar:

- (1) Mukaddemin çelişigi istisna edilir, talinin aynı sonuç olarak elde edilir.
Zeyd ya denizdedir, ya da boğulmamıştır.
Ancak denizde değildir.
O halde boğulmamıştır.
- (2) Talinin çelişigi istisna edilir, sonuç olarak mukaddemin aynı elde edilir.
Zeyd ya denizdedir, ya da boğulmamıştır.
Ancak boğulmuştur.
O halde denizdedir.